N° 302. NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT. 1849.

ZONDAG [illegible] DECEMBER.

NEDERLANDEN.

Bij [illegible] Majesteits besluit van den 19den dezer, no. 43, zijn met den [illegible] Januarij 1850 bevorderd:

tot schout-bij-nacht, de kapitein ter zee *E. G. van der Plaat*;

tot kapitein ter zee, de kapitein-luitenant ter zee *W. T. Baars*;

tot kapitein-luitenant ter zee, de luitenant der zee der 1ste klasse, *N. J. C. van Voss*;

tot luitenants ter zee der 1ste klasse, de luitenants der zee der 2de klasse:

G. D. A. Ampt;
G. Tichelman en
[illegible] Andreae;

tot luitenants der zee der 2de klasse, de adelborsten der 1ste klasse:

F. W. baron *van Heeckeren van Walien*;
jhr. *P. W. Teding van Berkhout*;
D. van der Gronden;
C. T. Hackstroh;
A. J. van Munsvelt;
C. A. W. Halberhout;
jhr. *J. E. van Heemskerck van Beest*;
J. E. Elsinsma;
J. Stelling;
F. M. Parker Verboom;
jhr. *J. B. O. von Schmidt auf Altenstadt*;
G. L. van der Beek;
F. C. Tromp;
[illegible] baron *van [illegible]*;
J. C. [illegible];
D. L. Feldmann;

tot officier van administratie der 2de klasse, de officier van administratie der 3de klasse *A. A. Lagaaij*;

tot officier van administratie der 3de klasse, de adjunct-administrateur *M. J. Duvelaer van Campen*;

[illegible] bij het [illegible], de [illegible], bij [illegible].

Uit eene door den Minister van Justitie, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., aangeboden nominatie, ter vervulling der predikants-plaats in de hervormde gemeente van Buren, zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 15den December jl., n°. 69, aldaar benoemd den heer *W. N. Stort*, predikant bij de hervormde gemeente te Ilsegahuizen c. a.

Bij Koninklijk besluit van den 10den December 1849, n°. 40, zijn verleend de volgende pensioenen:

	ten bedrage van
aan *G. W. F.* baron *van Fridagh*, hoofd-inspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Zwolle	f 1549
aan *J. E. M. d'Harvant*, inspecteur voor de in- en uitgaande regten en accijnsen op de noorder grenslinie des Rijks	1993
aan *H. van Reijn*, eersten klerk bij den Hoogen Raad van Adel	533
aan *S. Kuiper*, of *Kuipers*, weduwe van *N. Ebels*, in leven commies der 2de klasse bij 's Rijks belastingen te Nieuwerschans	171
aan *F. W. J. [illegible]mans*, commies der 2de klasse bij 's Rijks belastingen te Guijk	208
aan *O. Stanfoort*, weduwe van *W. Vlug*, in leven ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Vinkeveen	953
aan *[illegible] E. Haven[illegible]*, weduwe van *F. de Peijpers*, in leven [illegible]ar en magazijnmeester bij het algemeen zegelkantoor [illegible]	639
aan *[illegible]*, weduwe van *[illegible] E. Blij*, in leven commies der 1ste klasse bij 's Rijks belastingen te Groesbeek	117
aan *F. van [illegible]*, weduwe van *[illegible] van Groningen à Stuling*, in leven [illegible] 's Rijks [illegible] voor de kleinhandel op het Uithuizerwad	116
aan *J. C. Meijer*, weduwe van *T. [illegible]*, in leven commies der 1ste klasse bij 's Rijks belastingen te Amsterdam	345
aan *L. Boman*, weduwe van *J. Vertaijn*, in leven commies bij 's Rijks entrepôt te Amsterdam	100

en zulks op grond van de artt. 3 littera A, 5, 43, 50, 51 en 53 der wet van [illegible] Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24).

Sedert de laatste gedane bekendmaking (*Staats-Courant* van den 3den November 1849), zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende, door Zijne Majesteit verleende octrooijen:

een octrooi in dato 18 April 1849, voor den tijd van tien jaren, gerekend van den 28sten April 1848 af, verleend aan *W. J. Normanville*, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij A. F. de Bas, procureur te 's Gravenhage, op de invoering van nieuwe toevoegingen tot de verbetering aan spoorwagens en andere rijtuigen, voornamelijk bestaande in eene nieuwe wijze van vervaardiging der bussen en halzen van de wielassen, voor welke verbeteringen, hij den 28sten Augustus 1848 een octrooi van invoering heeft verkregen voor den tijd van tien jaren (zie *Staats-Courant* van den 3den November 1849);

een octrooi in dato 5 Junij 1849, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan *C. Dirkauf* te 's Gravenhage, op de uitvinding der vervaardiging van een kunstbeen;

een octrooi in dato 1 December 1849, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan de *Gebroeders Schutte en Weiler* te Amsterdam, op de uitvinding van eene verbeterde diamantschijf en spil, die, regelmatiger en vaster loopende, eene fijnere en schoonere slijping toelaat dan de gewone.

De Minister van Finantien, in aanmerking nemende, dat de inwisseling der stukken van 25 centen, naar de wet van 1816 vervaardigd, bepaald bij Zijner Majesteits besluit van den 12den November 1849 (*Staatsblad* n°. 57), door verhinderde communicatien op sommige plaatsen vertraging zou kunnen hebben ondervonden, en willende aan de bezwaren daaromtrent te gemoet komen, heeft het Agentschap van 's Rijks Schatkist te *Amsterdam*, de Betaalmeesters in de Arrondissementen en de Ontvangers der Belastingen gemagtigd, om de opgemelde [illegible] bij voorlaning in te wisselen op den voet der bekendmaking van den [illegible] November laatstleden, en om die ook in betaling aan te nemen tot en met *Zaturdag den 29sten December* 1849.

's Gravenhage, den 14den December 1849.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

INDIE EN CHINA.

De met de jongste overlandpost ontvangen berigten uit Britsch Indie tot 17 November behelzen niets belangrijks. In de Britsche bezittingen was het overal rustig.

Volgens de uit Hong-Kong ontvangen berigten, tot 30 October loopende, scheen de ter zake van het vermoorden des gouverneurs Do Amaral tusschen de Portugezen te Macao en de Chinesche overheden ontstane twist, vooreerst nog niet bijgelegd te zullen worden. De eerstgenoemden hielden bij voortduring eenige Chinesche soldaten gevangen, die zij van medepligtigheid aan die misdaad beschuldigden, terwijl de onderkoning van Canton daarentegen, weigerachtig bleef om het, door de Chinezen afgehouwen hoofd van den vermoorden gouverneur uit te leveren. Ten einde intusschen de meer en meer toenemende verdenking van den moord aangestookt te hebben, van de Chinesche overheden af te keeren, had de onderkoning aan den senaat te Macao doen weten dat op nieuw twee der moordenaars van den gouverneur, die door de Chinesche politie waren in hechtenis genomen, omgekomen waren, de een terwijl hij zich tegen de politie-beambten te weer stelde, de ander ten gevolge van het omslaan van het vaartuig, waarop hij naar Canton vervoerd werd. Deze mededeeling, die men voor een verzinsel hield, had de Portugezen in hunne vermoedens versterkt en aan hunne verbittering nieuw voedsel gegeven.

De Engelsche oorlogschepen hadden in den laatsten tijd druk jagt gemaakt op de talrijke zeeroovers, die de Chinesche wateren thans onveilig maken. Zij hadden reeds een aantal roofschepen genomen en vernield, en de Chinesche overheid, die buiten magte was om iets met vrucht tegen de zeeroovers te ondernemen, scheen voor het tegenwoordige die pogingen der Britsche zeemagt toe te juichen; men vreesde echter dat daaruit eerlang nieuwe moeijelijkheden tusschen de beide gouvernementen zouden ontspruiten.

TURKIJE.

Het blijkt meer en meer dat de tijding van het tot stand komen eener definitive regeling der Turksch-Russische quaestie voorbarig is geweest. Aan het *Journal des Débats* wordt onder dagteekening van 5 December uit Konstantinopel het volgende geschreven:

» Het *Journal de Constantinople* verkondigt dat de gezanten van Rusland en Oostenrijk zich in de vorige week naar de Porte begeven en met den grootvizier eene conferentie gehad hebben. Men zou daaruit kunnen opmaken dat de diplomatieke betrekkingen wederom aangeknoopt zijn, doch dat is zoo niet. Men is geen stap verder gekomen en de zaak blijft nog steeds *in statu quo*. De hinderpalen komen wel is waar alleen van den kant van Rusland; maar men zal zich

herinneren dat Oostenrijk verklaard heeft zijnerzijds het diplomatiek verkeer niet weder te kunnen hervatten, zoolang Rusland niet daartoe overging. Het antwoord van het kabinet van St. Petersburg op de nota der Porte betrekkelijk de Poolsche vlugtelingen, wordt niet binnen de 14 dagen verwacht, en zoolang zal men zich dus nog moeten vergenoegen met gissingen omtrent het onthaal, dat zij in St. Petersburg zal vinden. Inmiddels houdt men zich bezig met regelen van al wat de door Oostenrijk verlangde verwijdering der gaarsche uitgewekenen van de grenzen betreft; men schijnt besloten geworden te zijn om die personen naar Konieh in Klein-Azie over te brengen.

„Er bevinden zich in Konstantinopel nog omstreeks 360 uitgewekenen van verschillende natien, die aan alles gebrek hebben. Een comité van Engelschen en Franschen heeft eene inschrijving geopend, ten einde in de dringendste behoeften dezer lieden te voorzien, en aan de zoodanigen die Turkije wenschen te verlaten, de middelen daartoe te verschaffen. Dit weldadig plan heeft bij de verschillende klassen der bevolking veel bijval gevonden; al de hooge staatsdienaren en de Sultan zelf hebben, naar men verzekert, het voornemen aan den dag gelegd om aan de inschrijving deel te nemen."

— In brieven uit Triëst van den 13den dezer wordt beweerd dat er op dit oogenblik tusschen de Porte en Engeland onderhandelingen gevoerd worden over den afstand aan laatstgenoemde mogendheid van het digt bij den mond der Dardanellen gelegen eiland Tenedos, en dat alle waarschijnlijkheid bestaat voor een spoedigen gunstigen afloop derzelve.

DUITSCHLAND.

De Frankforter bladen van den 19den dezer behelzen een besluit van den Aartshertog Rijks-stedehouder, waarbij de kommandeur Bromme, uit aanmerking van de gewigtige door hem bewezen diensten, tot schout-bij-nacht bij de Duitsche rijks-marine benoemd wordt; en vervolgens voorts onderscheiden door den Rijks-stedehouder bij die marine gedane benoemingen, waaronder men opmerkt die van drie Belgen, die in de Belgische marine den rang van adelborst bezaten, tot ste luitenants.

— De door velen gekoesterde verwachting, dat de Wurtembergsche landsvergadering, ten gevolge der aanneming van het adres van antwoord, den 17den dezer ontbonden zou worden, is niet vervuld. In die zitting is veeleer mededeeling gedaan van een koninklijk rescript, waarbij de wensch wordt uitgedrukt dat het reeds vroeger ingediende ontwerp van wet, krachtens hetwelk de bestaande belastingen tot den 1sten Julij 1850 zullen mogen geheven worden, ten spoedigste in behandeling mogt worden genomen, terwijl voorts door den minister van oorlog een wets-ontwerp betrekkelijk de ligting van recruten voor 1850 werd ingediend.

„Het blijkt dus, zegt een berigt uit Stuttgart, dat het gouvernement, in weerwil van de geleden nederlaag, besloten heeft met de tegenwoordige vergadering nog verder te handelen; of, hetgeen op hetzelfde nederkomt, zich aan nieuwe nederlagen bloot te stellen; want na al het gebeurde, is het niet denkbaar dat het ministerie zich met deze kamer zou kunnen verstaan. Of deze handelwijs verstandig is, zullen de verdere gebeurtenissen moeten leeren. Zeker schijnt het te zijn dat zich in de laatste dagen tusschen de leden van het ministerie een groot verschil van gevoelen geopenbaard heeft, gemeenlijk wel onderrigte lieden willen zelfs weten, dat de ministers gezamentlijk hebben willen aftreden, doch daarvan door hoogeren invloed weerhouden zijn. Misschien is hierin de sleutel gelegen voor de anders moeijelijk verklaarbare houding van het ministerie tegenover de kamer."

In de zitting der Wurtembergsche kamer van den 16den heeft de minister van finantien eene mededeeling gedaan omtrent den staat van 's lands geldmiddelen, waaruit blijkt dat de staatsschuld in de laatste jaren van 41 millioen tot 46 millioen geklommen is, en dat alleen op de dienst van het loopende jaar een tekort van ruim 3 millioen wordt te gemoet gezien. Deze mededeeling heeft algemeen een zeer onaangenamen indruk te weeg gebragt.

De heden middag verwachte Duitsche posten zijn alhier niet aangekomen.

SPANJE.

In de zitting der Spaansche kamer van afgevaardigden van den 13den dezer, heeft de eerste minister, hertog van Valencia, aanleiding gevonden om de door den minister van finantien in de vorige zitting gegeven verzekering te bevestigen, dat het gouvernement zich ijverig bezig hield met het voorbereiden van een ontwerp tot regeling der Spaansche staatsschuld.

FRANKRIJK.

De wetgevende vergadering is eindelijk den 20sten dezer tot een besluit gekomen omtrent het ontwerp van wet, waarbij de belasting op de dranken wordt gehandhaafd. Dat besluit is mogelijk geweest, als het aan de onderscheiden bij de beraadslagingen der laatste dagen voorgestelde amendementen te beurt gevallen lot, deed voorzien. Het ontwerp is met de aanzienlijke meerderheid van 418 tegen 245 stemmen aangenomen. Slechts één amendement, waarmede zich ook het gouvernement vereenigd had, heeft de goedkeuring der vergadering verworven; dat namelijk, waarbij het getal der leden van de commissie tot onderzoek der wijzigingen, die in de wijze van heffing der belasting gebragt zouden kunnen worden, op 15 vastgesteld en bepaald wordt, dat het rapport der commissie vóór den 1sten Julij 1850 zal moeten worden uitgebragt. Te Parijs, waar men dezen uitslag der discussie reeds eenige dagen voorzien had, schijnt dezelve geen bijzonderen indruk op de bevolking gemaakt te hebben; die hoofdstad genoot ten minste in den avond van den 20sten volmaakte rust, en men vleide zich met de hoop, dat ook het besluit der vergadering, in departementen die het meest bij de zaak belang hadden, geene aanleiding tot ernstige botsingen zou geven, ofschoon het in den laatsten tijd niet aan pogingen heeft ontbroken, om de gemoederen te dien einde op te winden.

[illegible] BERIGTEN.

Parijs 20 December: 5 pcts. renten fr. 91.85; 3 pcts. idem fr. 56.10.
Londen 19 December: 2½ pcts. Nederl. werk. schuld 56¼; idem Spaansche 3 pcts. 38.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 22sten December.*

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen twee wets-ontwerpen, bevattende hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1850 en de wet op de middelen tot dekking der uitgaven van dat jaar, terwijl bepaald is dat de beraadslagingen over het wets-ontwerp strekkende tot het daarstellen van voorzieningen omtrent den overgang van werkelijke schuld van uitgestelde schuld en kansbiljetten zullen plaats hebben op Maandag den 24sten aanstaande, des morgens ten 11 ure.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren avond is het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1850 (Binnenlandsche Zaken) met algemeene stemmen aangenomen, nadat art. 136 van hetzelve, in verband met de in het IIde hoofdstuk gebragte wijziging, veranderd is geworden.

In de zitting van heden ochtend heeft de Commissie tot onderzoek der geloofsbrieven van den heer de Fremery haar verslag uitgebragt en de Kamer besloten tot toelating van dat lid, nadat hij de bij de Grondwet gevorderde eeden afgelegd zal hebben.

Het wets-ontwerp betrekkelijk het fonds voor de proceskosten is met 42 stemmen tegen ééne stem, die van den heer van Voorst, aangenomen;

dat houdende de begrooting van het burgerlijk pensioenfonds voor 1850 met 37 tegen 10 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Dullert, Boxman, de Man, Storm van 's Gravesande, Leclercq, Dirks, Smit van Haselt, Bots en Wijnaendts.

Het wets-ontwerp houdende de begrooting der Lands-drukkerij voor 1850 is met algemeene stemmen aangenomen.

De zeven wets-ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen zijn mede achtereenvolgens aangenomen:

dat betrekkelijk Noordholland met algemeene stemmen;

dat betrekkelijk Zeeland insgelijks met algemeene stemmen;

dat betrekkelijk Friesland met 36 stemmen tegen ééne stem, die van den heer van Voorst;

dat betrekkelijk Overijssel en Drenthe, het eene met 49 het andere met 48 stemmen, tegen ééne stem, die van den heer van Voorst;

dat betrekkelijk Groningen en Limburg, ieder met algemeene stemmen.

De wets-ontwerpen tot verhooging der begrootingen van Marine en Oorlog voor 1849 zijn eveneens aangenomen, het eene met 30 tegen 17 stemmen, en het andere met 31 tegen 17 stemmen.

Tegen beide die ontwerpen hebben gestemd de heeren: Dullert, de Man, Hengst, Meeussen, van Walchren, Dommer van Poldersveldt, van Hoëvell, van der Heijde, van Heloma, Storm van 's Gravesande, Leclercq, van Zuijlen van Nyevelt, Ter Bruggen Hugenholtz, Bots, Jespers, Poortman en van Doorn.

De Vergadering is tot den 15den Januarij gescheiden.

De *Javasche Courant* van den 31sten October, die wij eerst later ontvingen, behelst nog de volgende berigten:

„BATAVIA, *den 30sten October.*

Omtrent het verblijf van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, kunnen thans worden medegedeeld de navolgende meer naauwkeurige bijzonderheden:

Zijner Majesteits stoomschip *Etna*, op welks boord de Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, zich in den morgenstond van den 17den September 1849, te Batavia inscheepte, benevens Zijner Majesteits stoomschip *Hekla*, aan welks boord zich bevond de vice-admiraal, kommandant van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indien en inspecteur der marine, kwamen in den morgen van den 21sten September 1849 voor de monding der rivier van Bandjermassin, alwaar door Zijner Majesteits stoomschip *Onrust* de tijding werd gebragt, dat de waterstand op de bank vóór de rivier aan de *Etna* en *Hekla* het binnenloopen belettede.

De Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, begaf zich derhalve, omstreeks 12 ure, aan boord van de *Onrust* en arriveerde des middags omstreeks half vijf ure ter hoofdplaats Bandjermassin, voor het huis van den resident, die Zijne Excellentie van boord afhaalde, en naar deszelfs woning begeleidde, alwaar de officieren van het garnizoen, de ambtenaren en de verdere Europesche ingezetenen van Bandjermassin, benevens de rijksbestierder pangeran ratoe anom Mangkoe Boemie en verscheidene andere prinsen en hoofden, Zijne Excellentie verwelkomden bij aankomst op Borneo; welk eiland tot dusverre nog door geen Gouverneur-Generaal bezocht werd.

In den morgen van den 22sten September bezigtigde Zijne Excellentie het fort en de gouvernements gebouwen, onder welke de onlangs opgerigte school, welke sedert den 1sten September 1849 bezocht werd door een totaal kinderen, die nu reeds in het bijzijn van den Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, zeer bevredigende blijken van goeden aanleg en vordering gaven.

Omstreeks vier ure in den namiddag ontving Zijne Excellentie een plegtig bezoek van den Sultan van Bandjermassin, nadat den Sultan moeda en den rijksbestierder pangeran ratoe anom Mangkoe Boemie, die te dien einde van des Sultans residentie Martapoera in praauwen derwaarts waren gekomen, vergezeld van vele andere prinsen, en een groot gevolg van gewapende inlanders.

Des Zondags, den 23sten September 1849, woonde Zijne Excellentie in het schoolgebouw de godsdienstoefening bij, onder het gehoor van den zendeling-leeraar J. H. Barnstein, bij [illegible] te hebben, met Zr. Ms. stoomschip *Onrust* naar Martapoera vertrokken, en aldaar des namiddags ten [illegible] ure aangekomen, alwaar Zijne Excellentie door den Sultan moeda werd opgewacht en verwelkomd.

Zijne Excellentie nam intrek in het voor den resident bestemde gebouw aldaar; en begaf zich den volgenden morgen om zes ure, met haar gevolg in drie praauwen (djockbens), naar het steenkolen-etablissement te Pengaron, welke plaats ten half zeven ure des avonds bereikt werd.

Des anderen daags morgens bezocht Zijne Excellentie de verschillende mijngangen en de reeds voltooide en verder in aanbouw zijnde inrigtingen en gebouwen, en opende met eigene hand de hoofdmijngalerij, bij welke gelegenheid aan het etablissement de naam van Oranje-Nassau gegeven werd. Na met den resident ter Zuid- en Oostkust van Borneo, den majoor titulair Gallois, het lid der natuurkundige commissie dr. C. M. Schwaner, en den directeur der mijn H. van

Gaffion, over de belangen van steenkolen-ontginning zich te hebben onderhouden, gaf de Gouverneur-Generaal Zijne Hooge tevredenheid en goedkeuring te kennen, over hetgeen tot dusver verrigt en verder ontworpen is, en verklaarde de overtuiging te hebben erlangd, dat door deze ontginning Nederlandsch Indie toekomstig in derzelfs belangrijke behoefte aan steenkolen, uit eigenen boezem zoude kunnen voorzien, en daardoor tevens eene belangrijke geldelijke besparing zoude ontstaan.

Den 26sten September legde Zijne Excellentie een tegenbezoek af bij den Sultan van Bandjermassin, in deszelfs kraton te Martapoera, en maakte van deze gelegenheid gebruik, om aan den Vorst en de Prinsen voor oogen te houden, het hoog belang, hetwelk in de welslaging der steenkolen-exploitatie te Pengaron gesteld wordt. Zoowel de Sultan als de Sultan moeda en de rijksbestierder verklaarden, hierop pligtig, dat zij van hunnen kant al het mogelijke zouden aanwenden, om de wenschen van het Nederlandsch-Indisch gouvernement te dezen opzigte te bevredigen.

Na den afloop van dit bezoek, hetwelk omstreeks een uur duurde, en waarbij door gehoende inlandsche vorsten en hunne gemaalinnen eene groote pracht van juweelen, welke in de omstreken van Martapoera worden gevonden, was ten toon gespreid, scheepte Zijne Excellentie zich weder in aan boord van Zijner Majesteits stoomschip *Onrust*, hetwelk des middags ten half vijf ure ter hoofdplaats Bandjermassin aankwam.

De dag van den 27sten September werd door Zijne Excellentie besteed aan het behandelen en afdoen van verschillende, de belangen van de residentie Zuid- en Oostkust van Borneo betreffende.

Den 28sten September begaf Zijne Excellentie zich des morgens om zes ure in eene prauw, door de Kween, naar de rivier Barito, om met het aldaar gereed liggende stoomschip *Onrust* die rivier op te varen, ten einde zoowel dien prachtigen stroom, als de Kleine Daijak en de zendelingscholen te Poeloe Petak (Kleine Daijak) te bezigtigen.

Om 8 ure ging de *Onrust* onder stoom en arriveerde ten 12 ure voor het fort te Marabahan, tegenover den Negara-stroom, welk fort door Zijne Excellentie in oogenschouw werd genomen.

Den volgenden morgen ten tien ure stapte Zijne Excellentie te Palang-kai aan wal, en bezigtigde met groote belangstelling de school van den zendeling van Hoeffen, in welke 160 Daijaksche kinderen onderwijs ontvangen in het lezen, schrijven en rekenen, en tot Christenen worden gevormd.

Hoogst belangrijk was het te zien, op welke wijze de pogingen der zendelingen aldaar worden bekroond. Tijdgebrek verhinderde Zijne Excellentie de scholen, welke onder de leiding der overige zendelingen zijn gesteld, en welke zich op eenigen afstand van elkander aan de boorden der Kleine Daijak bevinden, te bezigtigen.

Zijne Excellentie heeft sedert haar vertrek van Batavia in den besten welstand verkeerd, en zou op Maandag den 1sten October 1849 Bandjermassin verlaten, en de reis naar Makassar voortzetten.

Zijne Excellentie de vice-admiraal had reeds den 28sten September, ter zake van ongesteldheid, welke men hoopt dat slechts korstondig zal zijn, Bandjermassin verlaten, om met Zijner Majesteits stoomschip *Hekla* naar Batavia terug te keeren."

»Balie. — Volgens berigt van den adsistent-resident, gecommitteerde voor de Baliesche zaken, van 17 October 1849, was de uitslag van zijne zending bij de Baliesche vorsten, tot uitreiking der tractaten, gunstig geweest.

Over het algemeen liet de ontvangst bij de radjas niets te wenschen over: de vorsten hebben geene moeite gespaard, om hunne goede gezindheid jegens het Nederlandsch gouvernement te doen blijken: gedurende zijne reis had de gecommitteerde bekomen de overtuiging, dat de vorsten hunne verbintenissen, met het gouvernement aangegaan, getrouwelijk en met opregtheid zullen trachten na te komen.

De verhouding der radja's onderling, was daarentegen nog niet geheel geregeld. De dewa Agoeng, Poetra en de radja van Gianjar verkeerden in onmin met den vorst van Banglie, die niet schijnt te kunnen vergeven de onaangenaamheden, hem vroeger door de radja's van Klonkong en Gianjar aangedaan. Het is den gecommitteerde niet mogen gelukken, deze geschillen te doen bijleggen; waarom hij vreesde, dat deze omstandigheden aanleiding zouden geven tot storing der rust op Balie; iets hetwelk te meer te betreuren zoude zijn, omdat de dewa Agoeng Poetra en de vorst van Gianjar waarschijnlijk zouden trachten, de bevolking van Beliling te bezigen, om den radja van Banglie afbreuk te doen. Deszelfs gezag in dit nieuw verkregen rijk is nog niet genoegzaam gevestigd, dan dat zijne vijanden niet veel kansen zouden hebben, om in dit voornemen te slagen. Hij was op deze omstandigheden opmerkzaam gemaakt: welligt zal hij, bij nadere overweging, zich onthouden tot dadelijkheden over te gaan.

In het rijk van Djembrana waren oneenigheden ontstaan tusschen den nieuwen vorst en zijnen rijksbestierder Goestie Madeh Passekan; de oorzaak scheen te liggen in eene buitengewone belasting in rijst, welke de radja, tegen 's lands instellingen, heeft willen heffen. Door dien vorst indachtig te maken aan de voorwaarden, op welke hij het bestuur verkregen heeft, en den rijksbestuurder tevens het verkeerde van zijn gedrag jegens zijnen vorst te hebben doen inzien, was het gelukt, die zaak bij te leggen; zoodat vertrouwd mogt worden, dat de rust in dat rijk vooreerst niet zal worden gestoord.

Met de ontruiming der redoute te Beliling was een aanvang gemaakt; materieel en personeel der artillerie, de zieken en eenige infanterie waren naar Soerabaija ingescheept."

Blijkens dezelfde courant waren nog de volgende beschikkingen genomen:

benoemd, tot adjudant in de derde militaire afdeeling op Java, de 2de luitenant C. S. J. J. D. Bijl de Vroe, van het 3de bataillon infanterie;

uit Zijner Majesteits militaire dienst ontslagen, de 1ste luitenant bij het 10de bataillon infanterie T. S. A. Hoffman.

Aan de redactie der *Javasche Courant* was het volgende stuk ter plaatsing toegezonden:

»De Nederlandsche dagbladen, in de laatst verloopen maanden alhier ontvangen, behelzen onderscheidene particuliere brieven uit Oost-Indie, welke bijzonderheden omtrent de krijgsverrigtingen der Balische expeditie mededeelen.

In deze berigten, geschreven onder den eersten indruk der gebeurtenissen en behaalde overwinningen, staan vele onnaauwkeurigheden, hetgeen van zelf moest plaats vinden, zoodra de briefschrijvers omstandigheden vertellen, waarbij zij zelven niet tegenwoordig waren geweest, en welke alleen door de faam hun waren overgebragt. Bovendien hebben de gebeurtenissen, zonder onderling verband verhaald, en waarbij dikwijls, naarmate de omstandigheid meer of minder de gunstige zijde van den berigtgever voorviel, het meest op den voorgrond is geplaatst, slechts een onvolkomen beeld van hetgeen werkelijk is verrigt of gebeurd, kunnen opleveren.

Zoolang die berigten ter goeder trouw waren gegeven, of medegedeeld, werd door niemand een daarin werd gekrenkt of niemand regtstreeks aangetast, kon men dezelve opneming in de dagbladen, hoe onjuist zij de zaak ook voorstelden, niet euvel duiden, maar meende men het met regt te moeten toeschrijven aan de groote belangstelling, die de expeditie bij het publiek in Nederland inboezemde, men kon bij gevolg het stilzwijgen daaromtrent bewaren, in de verwachting, dat de waarheid naderhand wel zoude blijken.

De briefschrijver uit Sourabaija van 20 Mei jl., wiens brief gedeeltelijk in de Rotterdamsche landmail-courant van 23 Augustus jl. is opgenomen, heeft evenwel dit gedrag niet gevolgd, maar te gelijk met het geven van onjuiste berigten omtrent de genomen dispositien voor den aanval op Djagaraga, eene blaam willen werpen op een generaal officier, wiens talenten en krijgsdeugden op hoogen prijs bij het Indisch leger worden geschat.

Foei, briefschrijver, schaam u! op den oogenblik dat uw brief naauwelijks geschreven was, besloot zijn heldendood een roemrijk en voor den Staat nuttig leven. Met zijn leven betaalde hij de schitterende uitkomst, waartoe de expeditie onder zijn opperbevel heeft geleid, en ook durft gij onbedacht een smet werpen op een legerhoofd, dat reeds te voren nimmer anders dan overwinnend tegenover Neerlands vijanden stond, wiens bloed reeds vroeger meermalen voor deszelfs eer en belang is gestort, wiens naam onafscheidelijk is van zoo vele schitterende wapenfeiten.

Heldhaftige strijders bij Katiagan, Narras, Brawang, Bonjol, Daloedaloe, Batipo, enz., enz. u roep ik op, om den briefschrijver schaamrood te doen blozen over zijne lasteringen en onbedacht oordeel.

Daar mijne qualiteit van chef van den staf bij de afgeloopen Balische expeditie mij het beste in staat stelt, om over de waarheid der berigten van den briefschrijver te oordeelen, zoo zal ik, zonder in verdere uitweidingen te treden, deze teregtwijzing besluiten, door ten slotte te verklaren;

1e. dat de opgaven van den briefschrijver omtrent de dispositien voor de inname van Djagaraga onwaar zijn;

2e. dat de generaal-majoor, opperbevelhebber, den geheelen dag van den 15den April, even als de minste soldaat der expeditie, zich aan het vijandelijk vuur heeft blootgesteld, en eerst des avonds, toen de operatien voorloopig waren gestaakt, deszelfs hoofdkwartier Sangsiet, naauwelijks een half uur gaans gelegen van de plaats alwaar de troepen gebivouacqeerd waren, heeft betrokken.

De Luitenant-kolonel der infanterie bij het Oost-Indische leger,

C. A. DE BRAUW."

Eindelijk leest men in de Javasche couranten nog het volgende:

»*Pattie, den 1sten October* 1849.

Onder hetgeen door den Opperlandvoogd dezer gewesten, in het belang van vooruitgang en beschaving gedaan is, verdient ook gerangschikt te worden, de daarstelling van eene gouvernements-lagere school op de hoofdplaats van de residentie Japara.

Bekend geworden met de behoefte aan eene dergelijke inrigting, behaagde het Zijne Excellentie den Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, op eene even milde als ruime wijze, in die behoefte te voorzien, door de beschikbaarstelling van de noodige gelden, tot bezoldiging van eenen onderwijzer en tot inrigting van een locaal, tot het geven van onderwijs.

Heden heeft de plegtige opening van deze school plaats gehad.

Het is hier tevens de plaats, gewag te maken van eene andere even zoo nuttige instelling, welke op het punt is van in werking te worden gebragt.

Zoo als bekend is heeft de regering de noodzakelijkheid erkend van het geven eener uitbreiding aan het inlandsch onderwijs, en bestaat het voornemen, om tot dat einde, op Java, scholen op te rigten met het doel om bekwame en geschikte inlandsche ambtenaren te vormen.

Het heeft de regering behaagd, om, in afwachting der daarstelling van eene dergelijke school te Pattie, fondsen aan te wijzen, tot bezoldiging van eenen inlandschen onderwijzer, belast met het geven van onderrigt aan de zonen van Javaansche hoofden en ambtenaren.

Een der vertrekken van het residentie-kantoor zal worden in gereedheid gebragt voor het houden dezer school, aan het hoofd waarvan een kundig en bekwaam Javaan geplaatst is, die, onder het toezigt van den resident, onderwijs zal geven in het lezen en schrijven met Javaansche en Romeinsche letters en in het rekenen tot en met den regel van drieën.

Het behoeft geen betoog, dat van deze inrigting almede de schoonste uitkomsten kunnen worden verwacht."

---

21 *December.* — Sedert eenige dagen zijn te Scheveningen al de ter steurharing-visscherij onder den Engelschen wal bijgeweest zijnde pinken teruggekeerd. Zij hebben gezamenlijk 5,567,000 haringen en dus 991,000 meerder dan in 1848 aangebragt; zoodat men alle reden heeft zich te verheugen over den zoo gunstigen afloop dier visscherij, welke, gelijk men weet, in meer dan één opzigt, aan velen brood verschaft.

De laatst aangekomen pink, is die van den reeder Bastiaan Plonk, stuurman Jacob den Heijer, welke in Engeland langer dan de overige schuiten heeft moeten vertoeven, uit hoofde de bemanning op een en een halve mijl afstands van Yarmouth een Spaansche of Portugesche schooner, door de equipagie verlaten, had aangetroffen, en welke zij met behulp van visschers van een Engelschen kotter tot voor de haven van Lewstoff hebben gebragt, waar dezelve door eene stoomboot is binnengesleept. Later is gebleken dat het vaartuig, hetwelk in lading had boter, kaas, wijn enz., op eene bank of plaat voor Yarmouth vast was geraakt en dat de equipagie, als niet genoegzaam met de kust aldaar bekend, zich met de sloepen had gered, terwijl de schooner bij hoog water weder vlotbaar was geworden. Naar men wil, zal, volgens de Engelsche wetten, aan de visschers een gedeelte van de waarde der lading, welke vrij aanzienlijk moet zijn, en van die van het gevonden schip, behooren te worden uitgekeerd.

Met de hoekwantvisscherij of die op den kabeljaauw en schelvisch, is het treurig gesteld; eerst was de vangst bijzonder slecht, en thans

worden de visschers reeds eenige dagen, ten gevolge van de weêrsgesteldheid, belet af te varen.

(*'s Gravenhaagsche Nieuwsbode.*)

AMSTERDAM, 21 *December*. — Het schip *Agnes*, kapitein [illegible], van New-York met tabak en passagiers naar Bremen bestemd, is volgens brief van Texel van 20 dezer, den vorigen nacht [illegible] de Hoog gestrand, vol water geloopen en zal weg zijn; van de equipagie, bestaande uit 22 man, is de kapitein en 12 man, en van de 41 passagiers slechts 7 personen, door de reddingsboot van Cocksdorp met groot levensgevaar gered; enkele lijken zijn op strand aangedreven, benevens eenige vaten tabak; ook hoopte men nog van de tuigagie te bergen.

(*Handelsblad.*)

Met dit nommer der *Staats-Courant* wordt verzonden vel 12 van het BIJBLAD II, behelzende het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 6den dezer.

BERGEN, 3 *December* 1849. — De toevoeren onzer hoofdproducten [illegible] klipvisch, 19,600 [illegible] kuit. Deze producten zijn bijna alle verscheept. In 't geheel zijn 61 Nederlandsche schepen, tot heden, van hier geëxpedieerd.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 18den Januarij des jaars 1850, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de provincie Noordbrabant, aan het Locaal van het Gouvernement te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed:

Het Onderhouden van het gedeelte van den Grooten Weg der 1ste Klasse n°. 8, in het Arrondissement 's Hertogenbosch, en van het Rijks-gedeelte van den Zijtak des Grooten Wegs der 1ste Klasse n°. 7, in het Arrondissement Eindhoven, Provincie Noordbrabant, en zulks gedurende den tijd van Twee Jaren, te rekenen van den 1sten Januarij 1850, tot en met den laatsten December 1851, in drie Perceelen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere [illegible] bij den Hoofd-Ingenieur, te Noordbrabant, [illegible] als voor het eerste Perceel bij den Ingenieur L. Risterborgh, en voor het tweede en derde Perceel bij den Ingenieur E. C. B. van Rappard, te 's Hertogenbosch.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 11den Januarij des jaars 1850, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Minister van Staat, Gouverneur der Provincie Gelderland, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Gelderland, aan het Locaal van het Gouvernement te Arnhem, worden Aanbesteed:

Het Onderhouden van de zoogenaamde verspreide Landsbruggen en Duikers in de Provincie Gelderland, gedurende Drie achtereenvolgende Jaren, te rekenen van den 1sten Januarij 1850 tot en met ultimo December 1852.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Gelderland, te Arnhem, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur Conrad te Arnhem, en den Ingenieur Rose te Zutphen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Rijks-Stoomsleepdienst op de Waal, tusschen Rotterdam en Lobith.

JANUARIJ 1850.

UREN VAN VERTREK.

1 Dingsdag,	's namidd.	ten 2½	ure.	16 Woensdag,	's namiddags	1½	ure.
2 Woensdag,	»	» 2½	»	18 Vrijdag,	»	» 2½	»
4 Vrijdag,	's voorm.	» 6½	»	20 Zondag,	's voorm.	» 6½	»
6 [illegible]	»	» 6½	»	22 Dingsdag,	»	» 6½	»
8 Dingsdag,	»	» 8	»	23 Woensdag,	»	» 7	»
9 Woensdag,	»	» 9	»	25 Vrijdag,	»	» 9½	»
11 Vrijdag,	»	» 10½	»	26 Zondag,	»	» 11½	»
13 Zondag,	's namidd.	» 12	»	29 Dingsdag,	's namidd.	» 1	»
15 Dingsdag,	's namidd.	» 1	»	30 Woensdag,	»	» 1½	»

Kantoren van Inschrijving:

te Rotterdam, bij C. L. van Graenenbroeck;

te Dordrecht, bij den Havenmeester;

te Gorinchem, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten;

te Rossum, bij den Loods-Bakenmeester;

te Tiel, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten.

De Algemeene Lijst te Rotterdam wordt gesloten des avonds ten acht ure vóór den dag der afvaart.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van de Zeevarenden en verdere daarbij belang hebbende, dat het *IJzeren Schuitje*, hetwelk als *Binnenste Baken* van het Vaarwater der monding van de *Rivier Suriname* heeft gelegen, thans is vervangen door een *Kegelvormigen Boei* van dezelfde gedaante en grootte als de *twee* overige, zoodat de betonning van het inkomen der Rivier thans in het geheel bestaat uit *drie Kegelvormige Boeijen*, liggende alsnog op dezelfde peilingen, als waarop die vroeger gelegen hebben.

's Gravenhage, den 15den November 1849.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

*** *Commissarissen* [illegible] *'s Lands Zeedienst*, opgerigt in 1781, zullen op Maandag den [illegible] Januarij 1850, ten *elf* ure, in het *Kweekschool voor de Zeevaart* te Amsterdam, en elders ten huize van Commissarissen van genoemd Fonds (te Rotterdam bij den Heer *J. Hudig*), betaling doen van de, uit hun *Weduwenfonds*, en gemeenschappelijk met hetzelve, uit het *Fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden*, verleende Gratificatien, aan in den Oorlog te water Verminkten, en aan Weduwen, Kinderen en Ouders van gesneuvelden, uit de Actien van 1797, van *Algiers*, in *Oost-Indie*, op *de Schelde*, van de *Kanonneerboot n°. 2 van Speijk*, enz.

*** Het Bestuur der *Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen opgerigt in den jare 1807*, adverteert, dat van 1°. Januarij 1850, dagelijks ten kantore van gemelde societeit, op de Heerengracht bij het Koningsplein, n°. 83, te Amsterdam, zal gevaceerd worden ter betaling des gewone *jaarlijksche uitdeeling*, verschenen den 31sten December 1849, over het door de aandeelhouders bijeengebragte Fonds.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden, op den 30sten November 1849 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 10den December 1849, n°. 44, en geregistreerd te 's Gravenhage den 20sten December 1849, zijn aan *Kornelia Huisert*, gedomicilieerd te Nieuw-Beijerland, gegeven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan het voorschrift in art. 486 van gemeld Wetboek vervat.

's Gravenhage, den 22sten December 1849.

A. F. DE BAS, [illegible]

[illegible]

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Gorinchem, tusschen *Maria 't Hooft*, zonder beroep, wonende te Gorinchem, als Eischeresse, en haren Echtgenoot *Philippus Antonie Ruitenberg*, Bakkersknecht, wonende te Dordrecht, als Gedaagde, den 10den November 1849 bij verstek gewezen, behoorlijk geregistreerd, en den 19den November 1849 beteekend, is verklaard, dat het Huwelijk, tusschen partijen op den 10den Augustus 1826 te Gorinchem gesloten, door Echtscheiding is Ontbonden, ten effecte regtens.

Geschiedende hiervan aankondiging, ter voldoening aan artikel 828 in verband met artikel 811, n°. 3, van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

[Kosteloos.] *De Procureur, voor de Eischeresse geoccupeerd hebbende*,
Mr. J. VAN TIENHOVEN.

*** De Arrondissements-Regtbank te Leyden heeft bij Vonnis van den 18den December 1849, behoorlijk in debet geregistreerd, *Arie van Poelgeest*, zonder beroep, wonende in de gemeente Oudshoorn, Ontheven van de Curatele, onder welke hij bij Vonnis dierzelfde Regtbank van den 30sten November 1841 was gesteld geworden. Geschiedende deze Bekendmaking ter voldoening aan art. 517 van het Burgerlijk Wetboek.

Leyden, 22 December 1849.

F. BOOM *Fz.*, *Procureur.*

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Utrecht van den 19den December 1849, is de Heer *Lodewijk Slicker*, zonder beroep, gedomicilieerd te IJsselstein, gesteld onder Curatele.

J. J. VAN [illegible], *Procureur.*

*** Bij Acte, op den 20sten December 1849, voor den Kantonregter te Hoorn verleden, behoorlijk geregistreerd, is door *Johanna Messchaert*, Weduwe *Dirk Helleman*, zonder beroep, wonende te Hoorn, Handligting verleend aan hare Minderjarige Dochter *Geertruid Helleman*, ook wel genaamd *Geertruida Helleman*, tot [illegible] van Neering en Handel in Kruidenierswaren.

Extract.

De Griffier [illegible] *Kantongeregt te Hoorn*,
W. D. VERSCHUUR.

*** De ondergeteekende, Curator [illegible] Onbeheerde Nalatenschap van wijlen Jonkheer *Jan Carel* Baron [illegible] *Tour*, laatst gewoond hebbende te 's Hertogenbosch en aldaan overleden den 23sten December al[illegible], roept bij deze op al diegenen die eenig regt op die Nalatenschap vermeenen te hebben, zoo[illegible] de Schuldeischers van voornoemden Overledene, ten einde [illegible] den Ondergeteekende aan te melden en hunne vorderingen [illegible] leveren, binnen 3 maanden na de dagteekening dezes. Brieven franco.

's Hertogenbosch, den 20sten December 1849.

JOH. DE BERGH, *Notaris.*

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.